

«Мова і література (китайська)», в навчанні фонетики китайської мови надають викладачі-волонтери з Китаю, які працюють в освітньо-культурному центрі «Інститут Конфуція» Університету Ушинського.

Перспективи підвищення рівня оволодіння фонетикою китайської мови вбачаємо в різноманітності методів і способів навчання: інтерактивна взаємодія між всіма учасниками як під час аудиторних занять, так і при проведенні конференцій, тренінгів, культурних та святкових заходів, які здійснює освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»; застосування Інтернет ресурсів – відеороликів, презентацій китайською мовою; написання рефератів, статей, доповідей з проблем навчання китайської мови українськими студентами; більш активне залучення викладачів з Китаю тощо.

БІБЛОГРАФІЯ

1. Чжао Юань Жень. Вопросы языка [М]. Пекин: Выставка коммерческих книг, 1980. С. 156–157.
2. Ибрагимов И. Д. Многокомпонентная система контроля и оценки знаний и компетенций студентов лингвистического вуза // Педагогическое образование в России. 2014. № 3. С. 23-28.
3. Алексахин А. Н. Алфавит китайского языка путунхуа. Буква. Фонема. Звук речи. Слог. Владимир: ВКТ, 2008. 96 с.

REFERENCES

1. Chzhao Yuan' Zhen'. (1980) Voprosy yazyka. [Language issues]. Pekin: Vystavka kommercheskikh knig.
2. Ibragimov, I. D. (2014) Mnogokomponentnaya sistema kontrolya i otsenki znaniy i kompetentsiy studentov lingvisticheskogo vuza // Pedagogicheskoye obrazovaniye v Rossii. [Multicomponent system of control and assessment of knowledge and competencies of students of a linguistic university // Pedagogical education in Russia].
3. Aleksakhin A. N. (2008) Alfavit kitayskogo yazyka putunkhua. Bukva. Fonema. Zvuk rechi. Slog. [Alphabet Chinese Mandarin. Letter. Phoneme. The sound of speech. Syllable]. Vladimir: VKT.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Дар'я Ємельянова – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри західних і східних мов та методики їх навчання.

Наукові інтереси: китайська мова, фонетика.

Антоніна Невєрова – студентка факультету іноземних мов Університету Ушинського, спеціальність: 014 Середня освіта; спеціалізація: Мова і література; освітня програма: мова і література (китайська).

Наукові інтереси: китайська мова, фонетика.

INFORMATION ABOUT AUTHORS

Darya Yemelyanova – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Western and Oriental Languages and Methods of their Learning.

Scientific interests: the Chinese language, phonetics.

Antonina Neverova – student of the Faculty of Foreign Languages of Ushinsky University, specialty: 014 Secondary education; specialization: Language and literature; educational program: language and literature (Chinese).

Scientific interests: the Chinese language, phonetics.

Удк 811.11+81.342.415

ЗАЛЕЖНІСТЬ ВІЛЬНОГО ВАРІЮВАННЯ ДИФТОНГІВ У СТРУКТУРІ ВЛАСНИХ НАЗВ ВІД ЕТИМОЛОГІЇ СЛОВА (НА МАТЕРІАЛІ ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ)

Ганна ПОЛІЩУК (Кропивницький, Україна)

e-mail: lopotova@ukr.net

ПОЛІЩУК Ганна. ЗАЛЕЖНІСТЬ ВІЛЬНОГО ВАРІЮВАННЯ ДИФТОНГІВ У СТРУКТУРІ ВЛАСНИХ НАЗВ ВІД ЕТИМОЛОГІЇ СЛОВА (НА МАТЕРІАЛІ ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ)

У статті досліджуються особливості системної вмотивованості вільного фонемного варіювання дифтонгів у фонемному складі власних назв в аспекті південноанглійської та загальноамериканської норм вимови на матеріалі лексикографічних джерел, яка полягає в існуванні тісного зв'язку між варіюванням дифтонгів і такою характеристикою слова як його етимологія. Описано різницю у варіюванні дифтонгів у загальних та власних назвах.

Ключові слова: варіювання дифтонгів, південноанглійська та загальноамериканська норми вимови, власні назви, етимологія слова, лексикографічні джерела.

POLISHCHUK Hanna. THE CONNECTION OF FREE VARIATION OF DIPHTHONGS IN THE PHONEMIC STRUCTURES OF PROPER NAMES WITH WORD ETYMOLOGY (A STUDY OF LEXICOGRAPHIC SOURCES)

The paper investigates the problem of phonemic variation of diphthongs in the composition of proper names in Received Pronunciation and General American Pronunciation on the basis of its lexicographic sources and the connection of free phonemic variation of diphthongs with etymology of the word. It has been estimated that the process of free phonemic variation of diphthongs is domineering in the structures of native proper names; borrowed proper names have the minimal number of free phonemic variants. French borrowings prevail in the experimental material, but Latin and Greek loan proper names are very numerous. The characteristic features of free phonemic variation of diphthongs are proved to be dependent on the etymology of the word which restrict or facilitate the process of variation in the structures of proper names. Common and distinctive features of diphthongs free phonemic variation in the

structures of common names and proper names have been revealed. The author draws attention to the changes in the pronunciation of diphthongs presented in contemporary pronunciation dictionary Longman Pronunciation Dictionary.

Key words: free phonemic variation of diphthongs, Received Pronunciation, General American Pronunciation, proper names, phonemic structure of the word, etymology of the word, lexicographic sources.

Постановка проблеми та актуальність дослідження. Дана стаття присвячена дослідженню системної вмотивованості вільного фонемного варіювання дифтонгів у кодифікованих нормах вимови британського та американського варіантів англійської мови у власних назвах, а саме його взаємозв'язку з етимологією слова.

Встановлюємо зв'язок між варіюванням дифтонгів та етимологією слова саме у структурі власних назв у зв'язку з тим, що використання в межах даної роботи системного підходу до аналізу мовних явищ передбачає орієнтацію дослідження на розкриття цілісності об'єкта, на виявлення різноманітних типів зв'язків складного об'єкта та зведення їх у єдину теоретичну картину [11, с. 612; 2, с. 5], а варіюванню дифтонгів саме у структурах власних назв не приділялось достатньої уваги порівняно з варіюванням у загальних назвах, оскільки власні назви як складова частина мовної комунікативної системи, потребують окремого розгляду, складаючи значну частину соціокультурного контексту мови і мовної картини світу. Ми вважаємо, що варіювання дифтонгів саме в цьому прошарку лексики потребує детального висвітлення, оскільки поглиблює знання про вільне фонемне варіювання дифтонгів у зв'язку з загальною тенденцією до розгляду мовних одиниць з погляду їх комунікативної значущості.

ВФВ дифтонгів південноанглійської (RP) та загальноамериканської (GA) вимовних норм у порівняльному плані було зроблене нами на матеріалі загальних назв [6], також досліджувались тенденції варіювання як британських так і американських дифтонгів у структурі власних назв [7,8]. Ми розпочали дослідження впливу системи мови на варіювання дифтонгів на матеріалі власних назв з урахуванням силабічної структури слова [9], проаналізували їхнє варіювання у наголошеній/ненаголошеній позиції [10], однак не можна зробити остаточних висновків про системну вмотивованість варіювання без урахування етимології власних назв. Згідно з викладеним вище, комплексне дослідження фонемного варіювання дифтонгів на рівні фонемної структури слова передбачило пошук системотворчих факторів, які сприяють або обмежують ВФВ під впливом інших характеристик слова як багатоаспектної одиниці. Саме цим зумовлюється актуальність обраної теми, яка визначається необхідністю виявлення сучасних тенденцій у вимовній нормі британського та американського варіантів англійської мови, що є важливим при навчанні усного мовлення, а також у встановленні особливостей їхнього функціонування у усному мовленні.

Виклад основного матеріалу. У результаті суцільного обстеження 225,000 слів сучасного словника вимови Longman Pronunciation Dictionary за редакцією Дж.Веллза (LPD – 2008), який відображає два типи вимови: південноанглійський та загальноамериканський, нами виділені фонемні варіанти 7829 лексем, у фонемній структурі яких має місце ВФВ дифтонгів, що складає 3,48% від загальної кількості слів, зареєстрованих у словнику LPD – 2008. 93,5% випадків ВФВ становить варіювання дифтонгів американського варіанта з дифтонгами британського варіанта, 5,85% – ВФВ серед дифтонгів RP, 0,65% – ВФВ серед дифтонгів GA. Далі нашу увагу сконцентровано на дослідженні процесу ВФВ дифтонгів південноанглійської та загальноамериканської вимовних норм з урахуванням розподілу на питомі та запозичені власні назви.

Визначення характеру взаємозв'язку між фактом наявності варіантів фонемних структур у власних назвах та джерелом його походження при дослідженні системної вмотивованості ВФВ дифтонгів вважаємо важливим. Словниковий склад сучасної англійської мови нараховує близько 2/3 слів іншомовного походження [14, с.233; 5, с.127], що багатьма лінгвістами розглядається як наслідок своєрідного історичного розвитку англійської мови. Об'єктом запозичення головним чином визначаються слова і виділяють три групи факторів, які зумовлюють цей процес: 1) “номінативна безвихідь” і прагнення до мовленнєвої економії: зустріч з новою реалією, яка не має спеціального позначення в даній мові, змушує мовців віддати перевагу не описовому звороту рідною мовою, а його запозиченому іншомовному позначенню; 2) прагнення мовців використати слова, позбавлені будь-яких

конотативних значень, головним чином у сфері науково-технічної термінології і в номенклатурі. Так, англійська науково-технічна термінологія широко використовує греко-латинські основи; 3) прагнення мовців використати слова, яким властиве конотативне значення, головним чином у сфері публіцистики і молодіжного жаргону [4, с. 23].

Установлюємо, які власні назви у зв'язку з джерелом походження складають основу вільного фонемного варіювання дифтонгів англійської мови (RP та GA). З цією метою звертаємось до даних словника "Webster's Third New International Dictionary of the English Language Unabridged" (1981), також використовуємо "The Compact Oxford English Dictionary" (1994), та відомості про етимологію слів у вимовному словнику LPD – 2000.

Серед власних назв з ВФВ дифтонгів британського варіанта англійської мови найчастіше, більше ніж у половині усіх випадків (53,8%) варіювання відбувається у складі антропонімів. Аналогічна тенденція спостерігається також і в американському варіанті англійської мови – 66% випадків варіювання зафіксовано саме в антропонімах, оскільки ці власні назви частіше вживаються у мовленні, ніж, наприклад, зооніми, астроніми тощо, виконуючи номінативну, ідентифікаційну функції, функцію диференціації, заміну імен, пов'язану з віком, зміною соціального або сімейного стану, життям серед людей інших національностей, переходом до іншої віри тощо. Антропоніми, які є стилістично насиченими, не лише відображають характер, душевні якості людини, але й здатні створювати сатирико-іронічний ефект, розкривати національну приналежність людини, їм властиві мотиваційні характеристики, пов'язані з професійними та соціальними розрізнювальними ознаками носія імені. Вони сприяють більш повному та чіткому виявленню сутності людини, чим і пояснюється їхня висока частотність у матеріалі спостереження.

Друге місце серед різних видів власних назв посідає варіювання дифтонгів у структурі топонімів – 28% в британському варіанті та 20% в американському. Тут також можна зазначити варіювання дифтонгів у фонемному складі ергонімів – 6,1% в британському варіанті та 6% в американському, гідронімів – 1,7% в британському та 2% – в американському. Також у матеріалі дослідження зафіксоване незначне варіювання дифтонгів у фонемному складі біблїонімів – 1,5%, гастронімів – 0,4%, теонімів – 1,1%, хремантонімів – 0,2%, хрононімів – 0,4%, оронімів – 0,3%.

Аналіз мовного джерела власних назв з ВФВ дифтонгів засвідчив, що у найбільшій кількості випадків – 28,6% в британському та 20% в американському – ВФВ дифтонгів відбувається у фонемних структурах питомих слів (це слова, які в етимологічних довідниках помічені "OE" – давньоанглійське), що значно відрізняється від показників варіювання дифтонгів у загальних назвах, де лише у 3,9% випадків ВФВ дифтонгів відбувається у фонемних структурах питомих слів. У досліджуваному нами процесі ВФВ дифтонгів RP фіксуємо, що певні дифтонги мають порівняно більшу частоту вживання в мові, наприклад, дифтонг /əʊ/ – 30,4%. Цікаво, що цей дифтонг, варіюючи у загальних назвах, знаходився на периферії [6], у власних назвах він належить до ядра ВФВ разом з дифтонгами /eɪ/ – 27,0% та /aɪ/ – 17,1%, що в сукупності дає 74,5%. Установлено, що у більшості випадків дифтонг /əʊ/ варіює з /oʊ/ – 65,5% від загальної кількості вільних фонемних варіантів дифтонга /əʊ/. Зафіксований вибір фонем /o/ , а не нейтральної /ə/ у вимові дифтонга /əʊ/ пояснюється у літературі [15, с.91] впливом регіональних вимовних варіантів. Ми поділяємо точку зору А.Гімсона про існування так званих морфофонемних альтернацій, тобто типу відносин за довготою між голосними в корені слова та у тій же позиції у споріднених з ним словах [13, с.93]. Зважаючи на те, що історично довгі голосні зазнали впливу зсуву голосних, відповідності між голосними на сучасному етапі стосуються не лише голосних однакової якості, і серед п'яти типів альтернацій, що виділяються дослідником, приділяємо увагу саме альтернації /əʊ/ – /oʊ/. Перевіривши власні назви з дифтонгом /əʊ/ у матеріалі дослідження, наприклад, *Humboldt* /'hʌmbəʊlt/ – /'hʌmboʊlt /, *Archbold* /'ɑ:tʃbəʊld/ – /'ɑ:tʃboʊld/, припускаємо, що висока частотність /oʊ/ як вільного фонемного варіанта дифтонга /əʊ/ може бути пояснена вимовою за аналогією, а також впливом закону економії мовленнєвих зусиль [2, с.553]. Вимова /əʊ/ супроводжується /o/ як основним вільним

варіантом, який не має смислорозрізняювального характеру, що знайшло підтвердження при опитуванні громадської думки, проведеного Дж.Веллзом (LPD – 2000, LPD – 2008), згідно з яким майже половина респондентів віддає перевагу /o/ як основному варіанту вимови замість дифтонга /əʊ/.

Генетична характеристика іншомовних власних назв представлена, в основному, безпосередніми запозиченнями із класичних мов: латинської – 2,8% випадків у матеріалі дослідження в британському варіанті, 6% – в американському, грецької – 5,2% в британському, 10% – в американському варіанті, а також французької – 12,4% в британському, 6% – в американському. Найбільша кількість французьких запозичень, особливо прізвищ, пояснюється тим, що після норманського завоювання більшість давньоанглійських імен вийшла з ужитку і була замінена певною кількістю французьких імен, що спричинило необхідність появи додаткової до особистого імені ідентифікації людини, а оскільки протягом давньоанглійського та на початку середньоанглійського періоду розвитку англійської мови у вжитку були лише імена (first names, given names, Christian names), прізвища, які є наймолодшим класом найменувань в англійській антропонімії, з'являються пізніше, але саме вони найчастіше зберігають маловживані і навіть утрачені слова та значення слів.

Також виявлена певна кількість (3,9% в британському, 6% в американському) запозичень з італійської мови, решту корпусу слів представляють запозичення з російської, турецької, китайської, голландської, індійської, японської, сербської іранської, іспанської, арабської, польської мов, а також діалектів: санскриту, скандинавських.

Найбільш чисельними в матеріалі дослідження є запозичення власних назв із французької мови, що пояснюється особливою їх кількістю в середньоанглійський період, коли, наприклад, у результаті надмірної кількості запозичень у звуковій системі англійської мови з'являється новий дифтонг /oi/, який, на думку дослідників, не міг би розвинути з жодного давньоанглійського звука або сполучення, а потрапив до звукової системи мови із такими французькими словами як *point*, *joint*, *poise* [13, с.119; 16, с. 209]. Даний факт суперечить твердженню про те, що за свідченням документованої історії англійської фонологічної системи, незважаючи на велику кількість запозичених французьких слів, запозичення французьких фонем не відбувалося [4, с. 21], тобто запозичення фонем існувало, проте в цілому це явище досить рідкісне і малопоширене. Хоча роль лексичних запозичень є визначальною для всіх інших контактних зумовлених мовних змін, саме лексичними і зумовлюються фонологічні та морфологічні запозичення. Дослідниками підкреслюється, що за тривалого і масового запозичення слів, яким і було запозичення із французької мови, сталися суттєві зміни в фонологічній системі, у тому числі і поява нових фонем і фонологізація вже наявних у мові варіантів фонем [12, с. 113; 3, с. 190].

Певна кількість запозичених власних назв у нашому матеріалі з латинської мови пояснюється тим, що латинська мова в Англії, як і в інших країнах Європи, займала досить своєрідне становище: протягом багатьох століть після введення християнства вона використовувалася як мова богослужіння, а також як мова – основа для написання наукових трактатів, що слугувало джерелом для позначення багатьох нових понять [1, с. 36], отже, існує тенденція до зберігання запозичених елементів у вимовній формі слова, особливо це стосується фонетичних структур власних назв, запозичених із класичних та французької мов: вимовні варіанти давно асимільованих латинізмів піддаються ревізії і вимова дифтонгів наближається до вимовного варіанта оригіналу. Якщо мова, із якої запозичена лексема, є добре відомою носіям англійської мови, то процес асиміляції фонемної структури відбувається повільно, створюючи основу для неоднорідної реалізації її фонемного складу.

Висновки та подальші перспективи. Дослідження варіантів власних назв з ВФВ дифтонгів у сучасній англійській мові у залежності від етимологічної характеристики слова дозволяє зробити певні узагальнення: а) варіювання переважає у складі питомих власних назв, запозичені мають мінімальну кількість вільних варіантів – два, варіювання в основному відбувається в другій або третій позиції, серединній; б) генетична характеристика іншомовних слів матеріалу спостереження представлена французькими запозиченнями, а також запозиченнями із класичних мов (латинь, грецька), завдяки тенденції до зберігання

запозичених елементів у вимовній формі слова, що особливо це стосується фонетичних структур власних назв, запозичених із класичних та французької мов на відміну від загальних назв слова, поширеність яких незначна); в) послаблення імперативності мовної норми сприяє подальшому процесу запозичення іншомовної лексики; г) різноманіття інвентаря ВФВ питомої та запозиченої лексики, кількість варіантних фонемних модифікацій у одного слова в запозиченій та питомій лексиці свідчить про те, що фонемні варіанти дифтонгів питомих і запозичених слів мають свої характерні риси, а саме: дифтонги у фонемних структурах загальних назв найчастіше варіюють у запозиченій лексиці, а у фонемному складі власних назв – у питомій лексиці. Отже, припускаємо, що саме етимологічна характеристика слова як багатоаспектної одиниці і є одним із важливих системотворчих факторів, що сприяє або обмежує ВФВ дифтонгів.

У межах цієї статті неможливо охопити все коло питань, пов'язаних з досліджуваною проблемою. У подальших наукових розвідках перспективним вбачається здійснення всебічного аналізу специфіки функціонування дифтонгів у фонемних структурах власних назв у різних вимовних нормах англійської мови, що дозволить зробити остаточні висновки про системну вмотивованість вільного фонемного варіювання дифтонгів англійської мови.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Антрушина Г.Б., Афанасьєва О.В., Морозова Н.И. Лексикология английского языка: Учеб. пособие. – М.: Высшая школа, 1985. – 223 с.
2. Дворжецкая М.П. Единство системного и коммуникативно-функционального анализа просодии связного текста // Изучение динамического аспекта сегментных и супraseгментных единиц звучащего текста / Под ред. М.П. Дворжецкой. – К.: КГПИИЯ. – 1988. – С. 5-11.
3. Кочерган М.П. Загальне мовознавство: Підручник. – Київ: Видавничий центр “Академія”, 1999. – 288 с.
4. Мороховський О.М. Деякі питання теорії запозичень // Мовознавство. – 1984. – №1. – С. 19-25.
5. Парашук В.Ю. Фонематическое варьирование в структуре лексики английского языка: Дис... канд. филол. наук: 10.02.04. – К., 1988. – 217 с.
6. Поліщук Г.В. Норма і варіативність у системі дифтонгів британського та американського варіантів англійської мови: Автореф. дис...канд. филол. наук: 10.02.04/Київськ. нац. лінгв. ун-т. – К., 2002. – 19 с.
7. Поліщук Г.В. Варіювання британських дифтонгів у власних назвах (на матеріалі лексикографічних джерел). – Наукові записки. – Випуск 105(1). – Серія: Філологічні науки (мовознавство): У 2 ч. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2012. – С. 513-518.
8. Поліщук Г.В. Варіювання американських дифтонгів у власних назвах (на матеріалі лексикографічних джерел). – Наукові записки. – Випуск 119. – Серія: Філологічні науки (мовознавство) – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. – С. 122-127.
9. Поліщук Г.В. Системна вмотивованість варіювання дифтонгів у структурі власних назв: складова структура слова (на матеріалі лексикографічних джерел). – Наукові записки. – Випуск 130. – Серія: Філологічні науки (мовознавство) – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. – с. 382-386.
10. Поліщук Г.В. Системна вмотивованість варіювання дифтонгів у структурі власних назв: акцентна структура слова (на матеріалі лексикографічних джерел). – Наукові записки. – Випуск 130. – Серія: Філологічні науки (мовознавство) – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2015. – с. 382-386.
11. Философский энциклопедический словарь / Сост. Л.Ф. Ильичев. – М.: Советская энциклопедия, 1983. – 840 с.
12. Языковые ситуации и взаимодействие языков / Отв. ред. Ю.А. Жлуктенко. – К.: Наукова думка, 1989. – 204 с.
13. Gimson A.C. Gimson's Pronunciation of English. – Fifth ed. – L.: Arnold, 1994. – 304 p.
14. Ginsburg R.S., Khidenel S.S., Knyazeva G.Y., Sankin A.A. A Course in Modern English Lexicology. – Moscow: Vyschaya Škola, 1966. – 275 p.
15. Wakelin M.F. English Dialects. An Introduction. – L.: The Athlone Press, 1994. – 208 p.
16. Wells J.C. Accents of English. – Cambridge; L.; N.Y.: Cambridge Univ. Press, 1982. – Books 1,2,3. – 685 p.

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

1. LPD–2000 = Longman Pronunciation Dictionary. J.C. Wells. – Pearson Education Limited, 2000. – Second ed. – 870 p.
2. LPD–2008 = Longman Pronunciation Dictionary. J.C. Wells. – Pearson Education Limited, 2008. – Third ed. – 922 p.
3. Simpson J.A., Weiner E.S.C. (eds). – The Compact Oxford English Dictionary. – Oxford Clarendon Press, 1994. – 2665 p.
4. Webster's Third New International Dictionary of the English Language unabridged. – Springfield: Marriam-Webster Publ., 1981. – 2662 p.

REFERENCES

1. Antrushina, G.B., Afanas'eva O.V., Morozova, N.I. (1985) Leksikologija anglijskogo jazyka: Ucheb. Posobie: M.
2. Dvorzheckaja, M.P. Edinstvo sistemnogo i kommunikativno-funkcional'nogo analiza prosodii svjaznogo teksta (1988) // Izuchenie dinamicheskogo aspekta segmentnyh i suprasegmentnyh edinic zvuchashhego teksta: K.: KGPIIJa.

3. Kochergan, M.P. (1999) Zagal'ne movoznavstvo: Pidruchny`k// Ky`yiv: Vy`davny`chy`j centr "Akademiya".
4. Moroxovs`ky`j, O.M. (1984) Deyaki py`tannya teorii zapozy`chen`// Movoznavstvo. — #1.
5. Parashhuk, V.Yu. (1988) Fonematy`cheskoe var`y`rovany`e v strukture leksty`ky``angly`jskogo yazyka: Dy`s... kand. fy`lol. nauk: 10.02.04. — K.
6. Polishhuk, G.V. (2002) Norma i varyaty`vnist`u sy`stemi dy`ftongiv bry`tans`kogo ta amery`kans`kogo variantiv anglijs`koyi movy`: Avtoref. dy`s...kand..filol.nauk:10.02.04/Ky`yivs`k.nacz.lingv.un-t. — K.
7. Polishhuk, G.V. (2012) Varyuvannya bry`tans`ky`x dy`ftongiv u vlasny`x nazvax (na materiali leksty`kografichny`x dzherel) //Naukovi zapu`sky`. — Vy`pusk 105(1). — Seriya:Filologichni nauky` (movoznavstvo): U 2 ch.: Kirovograd.
8. Polishhuk, G.V. (2013) Varyuvannya amery`kans`ky`x dy`ftongiv u vlasny`x nazvax (na materiali leksty`kografichny`x dzherel) // Naukovi zapu`sky`. — Vy`pusk 119. — Seriya:Filologichni nauky` (movoznavstvo): Kirovograd.
9. Polishhuk, G.V. (2014) Sy`stemna vmoty`vovanist` varyuvannya dy`ftongiv u strukturi vlasny`x nazv: skladova struktura slova (na materiali leksty`kografichny`x dzherel) // Naukovi zapu`sky`. — Vy`pusk 130. — Seriya:Filologichni nauky` (movoznavstvo):Kirovograd.
10. Polishhuk, G.V. (2015) Sy`stemna vmoty`vovanist` varyuvannya dy`ftongiv u strukturi vlasny`x nazv: akcentna struktura slova (na materiali leksty`kografichny`x dzherel) // Naukovi zapu`sky`. — Vy`pusk 130. — Seriya:Filologichni nauky` (movoznavstvo): Kirovograd.
11. Filosofskij jenciklopedicheskij slovar' (1983)/ Sost. L.F. Il'ichev: M.
12. Jazykovye situacii i vzaimodejstvie jazykov (1989) / Otv. red. Ju.A. Zhluktenko // K.: Naukova dumka.
13. Gimson, A.C. (1994) Gimson's Pronunciation of English // Fifth ed.— L.: Arnold,
14. Ginsburg, R.S., Khidenel S.S., Knyazeva G.Y., Sankin A.A. (1966) A Course in Modern English Lexicology // Moscow: Vyschaya S`kola.
15. Wakelin, M.F. (1994) English Dialects. An Introduction // L.: The Athlone Press,
16. Wells, J.C. (1982) Accents of English // Cambridge.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Ганна Поліщук – кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської мови та методики її викладання Центральноукраїнського державного педагогічного університету ім.В.Винниченка.

Наукові інтереси: вимовні норми сучасної англійської мови, вільне варіювання дифтонгів.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Hanna Polishchuk – Candidate of Philological Sciences (Ph.D.), Associate Professor, Associate Professor of the Department of English Language and Methodology at the Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University.

Scientific interests: pronunciation norms of Modern English, free phonemic variation of diphthongs.

УДК 811.29'344.2(045)

**ФОНЕМНА ТА СУБФОНЕМНА СТРУКТУРА
МОНОСИЛАБІВ У ГОТСЬКІЙ МОВІ**

Сіун ПАРК (Київ, Україна)

e-mail: sieun0725@gmail.com

ПАРК Сіун. ФОНЕМНА ТА СУБФОНЕМНА СТРУКТУРА МОНОСИЛАБІВ У ГОТСЬКІЙ МОВІ

У статті вивчаються теоретичні засади дослідження фонологічного механізму формування фонемних оболонок односкладових словоформ готської мови на фонемному та субфонемному рівнях. У дослідженні надаються теоретичні відомості про систему фонем готської мови в рамках кінемної теорії. Типові моделі побудови односкладових словоформ проілюстровано на прикладах найуживаніших і найчастотніших словоформ у готських манускриптах. Наведено приклади нетипових для готської мови моделей побудови моносилабів.

Ключові слова: фонема, кінема, модальний кінемний комплекс, локальний кінемний комплекс, фонемний контраст, фонемна гомогенність, канонічна форма, текстова частота.

PARK Seeun. PHONEMIC AND SUBPHONEMIC STRUCTURE OF MONOSYLLABLES IN GOTHIC

The article examines theoretical foundations of the study of the phonological mechanism in the formation of phonemic shapes of monosyllabic word-forms in Gothic on phonemic and subphonemic levels. The study provides theoretical information about the phonemic system of the Gothic language within the framework of the kinematic theory. Each phoneme is considered as a standard block of the ultimate phonological units – kinemes. Phonemic structure of the monosyllabic word-form is presented as a canonical form, which is the recording of the phoneme sequence of consonant (C) and vowel (V) phonemes. The role of word-forms of each length is different: the most frequent are word-forms in length from two to four phonemes, while in monosyllabic word-forms with initial or/and final consonantal clusters the frequency is much lower. Mechanism of consonantal patterning is explained and illustrated by linear (interphonemic) syntagmatics of kinemes that are realized in kinemic modal and kinemic locational complexes through phonological contrasts being the most preferred and optimal way of the consonantal kinemes combinability and phonological homogeneities being the least frequent and less typical kinemic patterning. Typical models of constructing monosyllabic word-forms are illustrated with examples of the most commonly used and most frequent monosyllabic word-forms in Gothic manuscripts. Examples of construction patterns of word forms atypical for the Gothic language are given.

Keywords: phoneme, kineme, modal kinemic complex, locational kinemic complex, phonemic contrast, phonemic homogeneity, canonical form, textual frequency.

Постановка проблеми. Дослідження словникового складу мови підтверджують його системний характер на граматичному та семантичному рівнях [8, с. 10]. Положення про те,